

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Capita Pietatis Christianæ, Interrogationibus Et
Responsionibus vsitatis in Catechetica Methodo ita
explicata, vt breuem sed integram hypotyposin doctrinæ
purioris complectantur**

Ferinarius, Johannes

Magdeburgi

VD16 W 3078

Primum Praeceptum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36195

Quot sunt tabulae Decalogi.

Duae. Prior loquitur de vera agnitione, qua Deus agnoscitur, lucens ipse in nobis, & sese nobis communicans, & qua nos vicissim diligimus eum, laetamur in eo, & efficitur unum cum eo.

Secunda ostendit, qualis debeat esse ordo, in omnibus partibus hominis, & inter homines ipsos, ut sit conformitas cum Deo. Sit homo iustus, castus, verax, quia talis bonitas, & sapientia in Deo est.

Vsitatè ita discernuntur tabulae.

Prima loquitur de operibus, quae immediatè cum Deo agunt. secunda de operibus, quae immediatè hominibus praestantur, & fiunt cultus Dei, quia propter eum fiunt.

Quid est cultus Dei.

Est opus mandatum à Deo, factum in agnitione, & fiducia Filij Dei, relatum ad hunc finem principaliter, ut Deo praestetur obedientia, & honor, id est, testificatio, quòd statuamus, hunc solum verè Deum esse, quem sic colimus, & quòd sic velit coli.

PRIMUM PRAECEPTUM.

Ego sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra Aegypti. Non habebis Deos alienos.

Quæ sunt admonitiones tenendæ
in enarratione huius Præcepti:

- I. Prima admonitio est de sententia Præcepti.
- II. De opere, seu testimonio, addito propter discrimen veri Dei & Idolorum.
- III. Quomodo inchoetur obedientia.
- IIII. Puerilis enumeratio operum primi præcepti.
- V. Antithesis, complectens peccata, pugnantia cum hoc præcepto.

I. Primum præceptum præcipit de vera agnitione Dei, quam vult lucere in homine in hac vita, fide accensa per verbum, quo se verus Deus patefecit. Cum enim sit verus, vult etiam verè agnosci, non fingi de se ludibria opiniorum.

Deinde præcipit de unitate cum Deo. Non vult hominem esse auulsum ab ipso, neq; homines furere odio ipsius, & iustitiæ ipsius: Sed ita conditus est homo, ut sit adiunctus Deo, tanquam capiti, & ut Deus homini sese in tota æternitate communicet.

Duplex verò est propositio Præcepti: Affirmatiua, & Negatiua, ut per Antithesin altera alteram illustret. Affirmatiua præcipit, ut in nobis sit lux verè agnoscens Deum, & unitas cum Deo in ardente & perfecta dilectione, in timore Dei, in letitia & fiducia super omnia, iuxta dictum: Diligas Dominum Deum tuum, ex toto corde tuo.

II. Quare

II. Quare facit mentionem educationis ex Aegypto :

Quia hoc opere seu testimonio, discernendus est
verus Deus, ab omnibus commenticijs numinibus.

Contra :

Opificium mundi est testimonium de Deo.

Ergo non opus est alijs patefactionibus.

Respondeo: Assensus ex consideratione opificij
mundi, creati à Deo, in hac naturæ corruptione, est
languidus, propter multiplices fluctus dubitationum,
de essentia & voluntate Dei, item: propter spectacula
eventuum contrariorum, qui accidunt in vita, Ideo Deus
edidit verbum, quo se patefecit, ut patefactus agnosci
& discerni posset ab idolis. Dedit igitur legem &
Evangelium, & addidit illustra. testimonia, scilicet si-
gna & miracula, ut certò sciamus, quòd hoc modo
velit agnosci & coli Deus.

III. Cum in omnibus qui conuertuntur
necesse sit inchoari legem, quæritur: Quo-
modo inchoetur primum Præce-
ptum : Nam hæc est doctrina
applicationis.

Respondeo: Sic se Deus patefecit, quòd velit agnos-
ci, se esse patrem Domini nostri Iesu Christi, & quòd
propter Filium remittat peccata credentibus, & sanc-
tificet eos spiritu sancto suo, & reputet eos iustos pro-
pter Filium, quanquã non habentes in hac vita perfectã
obedientiam, cum tamẽ in omnibus, qui conuertuntur

D 4 inchoari

inchoari obedientiam necesse sit, iuxta dictum: Lex fide stabilitur.

III. Vſitatè quinq; numerantur opera

I. Præcepti.

1. Fides, quæ est assentiri omni verbo Dei, nobis tradito, atq; ita promissioni gratiæ, & est fiducia acquiescens in Deo per Filium, accedens ad Deum, inuocans eum, & clamans: Abba pater.

Contra:

Oportet seruari immotum discrimen, inter Legem & Euangelium.

Fides in Christum voce Euangelij præcipitur.

Ergo non est opus Legale.

Respondeo ad Minorem: Fides est virtus Evangelica, & tamen opus primi Præcepti, quatenus Lex intelligitur, iuxta declarationem & ἐπιτίμησιν traditam in Euangelio Legem nobis enarrantem & salutariter mitigantem. Prolata enim promissione Euangelij, primum præceptum præcipit talem agnitionem Dei, qualis est patefacta in Lege & Euangelio. Et Lex non potest inchoari, nisi agnito Filio. Nec primum præceptum intelligatur præcipere timorem seruilem, id est, pauorem, fugam, & fremitum sine fide & consolatione, quia talis timor esset contumeliosus in Deum, negans eius veritatem & misericordiam.

2. Timor Dei qui est expauescere agnitione iræ Dei aduersus peccata, sed cum fide accedete ad Deum, ut sit

ut sit timor filialis, volens Deo obedire, cum reuerentia, & cum non offendere.

3. Dilectio Dei, quæ est obedientia iuxta omnia præcepta diuina, prælucente vera fide, & cum læticia acquiescente in Deo.

4. Spes, quæ est certa expectatio vitæ æternæ, gratis dandæ propter Mediatorem, & expectatio auxilij in hac vita, iuxta consilium Dei.

Quid igitur differunt Fides & Spes?

Fides accipit in præsentia iustificationem.

Spes est expectatio futuræ liberationis, cuius conspectu lenitur dolor. Interdum tamen vocabula: Fiducia, Fides, Spes, expectatio, promiscuè usurpantur, quia sunt affectus vicini.

5. Patientia, quæ est, in fide & dilectione Dei, tolerare aduersa, quæ Deus vult nos sustinere, & velle hanc obedientiam propter Deum, ac intuentes voluntatem Dei, minus habere dolorum, nec frangere aduersus Deum: Sed à Deo expectare aut liberationem, aut mitigationem. Vt conuersus Latro in Cruce est patiens, cum accepta remissione peccatorum tolerat poenam, in fide & dilectione Dei.

V. Antithesis.

Peccata pugnantia cum primo Præcepto, comprehenduntur sub generali nomine Idolatriæ, Veræ enim

D 5.

enim.

enim agnitioni Dei opponitur profanitas ignorans & contemnens Deum: Unitati cum Deo opponitur odium Dei, & Superstitio Idolatrica.

Multi autem sunt gradus Idolatriæ, Quia ut homines quæerunt Deum, moti cœca aliqua cupiditate: ita amittunt Deum, & oderunt, cum vident se defici.

Idolatria.

In genere, est dicere aliquid esse Deum, quod non est Deus, aut dicere hoc non esse Deum, quod est Deus.

Huc igitur pertinent furores eorum, qui fingunt noua numina, iuxta errantes, suas cupiditates. Item: Qui fiduciam debitam Deo, collocant in suas vires, ut Ajax. Item: Qui faciunt pacta cum Diabolis, ut Magi. Item: Qui tribuunt omnipotentiam creaturis. Item: Qui presentiam Dei alligant ad ullam creaturam, sine expresso verbo Dei. Item: Qui cõgitant Deum esse mendacem, & iniustum, aut qui deficiunt à Deo desperatione.

De comminationibus & promissionibus additis Legi, dicitur suo loco.

SECUNDVM PRÆCEPTVM.

I. Prima admonitio est de ordine, vel connexione præceptorum.

II. Secunda